

Lukáts János

Dodó bohóc karácsonya

Dodó bohócot már régen nem hívták Dodónak, és bohócnak is már csak az öreg cirkuszi emberek tartották. Mostanában úgy hívták újra, ahogy hatvan és egynéhány évvel ezelőtt megkeresztelte a külső-rákosmezei pap: Csurri Jóskának.

Pedig a Dodó név végigkísérte az életét. Dodó volt, amikor a kötélén táncolt és a kalapja után kapdosott, Dodó volt, amikor harmonikázott a kupolában, és Dodó volt, amikor csókot kapott Lucától, a nőstény berber oroszlántól. Aztán jött egy fiatal igazgató, új tervekkel és új emberekkel, és első dolga volt, hogy Dodót behívatta az irodájába: – Menjen nyugdíjba, Józsikám! – szólt, és a vállára veregetett.

Dodó szerencsét próbált a Hegyaljai Cirkusznál, de ott volt bohóc, kettő is, ellátogatott az Üllői Kiscirkuszba, ott viszont nem volt kupola, berber oroszlánnak pedig a hírért se hallották. Tevével viszont Dodónak nem volt kedve csókolózni.

Kiköltözött hát Dodó a százszor áldott és százszor elátkozott cirkuszkocsiból, hazament abba a kis földszintes, kertes házacskába, amelyik még a mamától maradt rá. A ház ott állt, nem messze a cirkusz mögött, de úgy nyíltak az ablakai, hogy Dodó még csak rá se látott a nyolcszögletű, hatalmas sátorra. Dodó maga se tudta, mit is csináljon a háza körül. Ha meguntta magát a házban, kibaktatott a kertbe, ha eleredt az eső, vagy túl melegen sütött a nap, visszahúzódott a ház egyetlen szobájába. Ha a faliórában elakadt a kakukk, Dodó ka-

kukkolt helyette, hogy az utcán is hallják a pontos időt. Ha pedig szél fújta a kertben az egyetlen barackfa ágait, Dodó kalappal a kezében helyezkedett a fa alá, és elkapdosta a lehulló gyümölcsöt. Aztán sorba rakta őket az ablakba, de megenni már nemigen volt kedve, ott fonnyadtak a barackok az ablakában.

Egyik nap váratlanul megszólalt a csengő a kertkapun. Dodó éppen reggelit készített magának, egy egész főtt tojást. Kipillantott az ajtón, és Arabellát látta a kapuja előtt téblábolni.

– Arabella! – kiáltotta a hajdan szép cirkuszművész nő felé, és gyorsan kaput nyitott.

– Én már régen Terike vagyok! – mosolygott szomorúan Arabella. Aztán letette kezéből a kalitkát, amit idáig hurcolt, és leemelte róla a kendőt. Vedlett, öreg papagáj gubbasztott a kalitkában, de amint meglátta az egykori bohócot, elrikkantotta magát: – Szerrvus, Dodó!

Arabellának könny futott a szemébe: – Napok óta nem beszélt. És nem csinál mutatványt. Unja a cirkuszt. Az igazgató azt mondta, adjuk el a baromfiárusnak...

Dodó mindent értett: – A papagáj nálam marad. – Arabella hálásan nézett Dodóra, és visszabotorkált a cirkuszba.

– Együtt maradunk, pajtás! – szólt a kivénhedt bohóc a vedlett papagájnak. – Itt maradhatsz, de becsüld meg magad, mert eladlak a madárkereskedőnek! – Aztán gondolt egyet Dodó: – Tudod, mit? Legyen a te neved is Dodó, akkor jobban megértjük egy-

mást. – Dodó papagáj beleegyezett, s hogy az új gazdája lássa, nem haragszik, jóízűen csipegetni kezdte a reggelire készült, egyetlen főtt tojást.

Délután beszélgettek egymással.

– Szervusz, Dodó! – sóhajtotta a bohóc a papagájnak.

– Szerrvusz, Dodó! – rikkantotta vissza a papagáj.

Néhány nap múlva, egy reggel megint megszólalt a csengő a kertkapun. Dodó éppen reggelit készített, Dodó papagájnak egy egész főtt tojást, magának egy egész főtt kolbászt. Kipillantott az ajtón, és Herkulest látta a kapu előtt téblábolni.

– Herkules! – kiáltotta a hajdan erős, szívtipró állatidomár felé, és gyorsan kaput nyitott.

– Én már régen Jenő vagyok! – mosolygott szomorkásan Herkules. Aztán letette az öléből a fonott kosarat, amit idáig hurcolt, és kinyitotta a fedelét. Fájós lábú, öreg uszkárkutya gubbasztott a kosárban, de amint meglátta az egykori bohócot, elvakkantotta magát, mintha azt mondaná: – Szervusz, Dodó!

Herkulesnek könny futott a szemébe: – Ráléptem a lábára mutatvány közben, az állatorvos azt mondta, sose lesz a régi, bukfencezni, tányérozni nem fog tudni. Az igazgató meg csak annyit mondott: – A cirkusz nem állatkórház...

Dodó mindent értett: – A kutya nálam marad. – Herkules hálásan nézett Dodóra, és visszabotorkált a cirkuszba.

– Itt maradsz nálunk, pajtás! – biztatta az öreg bohóc a háromlábú kutyát. – Persze, csak ha Dodó papagáj is úgy gondolja. – A papagáj éppen végzett a reggelivel, a főtt tojás utolsó darabkáit csipegette föl, a kutyára sandított, és elrikkantotta magát: – Szerrvusz, Dodó!

– Hát akkor te is Dodó leszel! – a bohóc bólintott a fejével a papagáj javaslatára. A kutya hamar beleegyezett, hogy ezután Dodó legyen az ő neve is, beleegyezése jeléül az asztalhoz sántikált, és az egyetlen szál főtt kolbászt szép módszeresen fölfalta. Dodó bohóc ölbe ejtett kézzel szemlélte háza népének örvendetes gyarapodását, és sóhajtott, látván, ezután újfajta reggelit kell kieszelnie.

– Jó reggelt, Dodók! – szólt ettől kezdve reggel az ébresztés.

– Szerrvusz, Dodó! – felelt a papagáj, a kutya pedig vakkantott hozzá.

Dodó ettől kezdve reggelire baracklevárt talált magának, a barack ott termett a kertben, de se a papagáj nem ette, se a kutya nem kért belőle.

Dodó és a Dodók hamarosan látványosság lettek az utcában. Amikor Dodó sétára indult, vállára ültette a madarat, a kutyát pedig a hóna alá kapta. De volt olyan délután is, amikor Dodó kutya ült a bohóc vállán, a vedlett papagáj pedig nagy kényelmesen a nyomában lépegetett. Esze ágában se volt a papagájnak elrepülni, vagy az uszkárnak futkározni. Az utcabeliek azért időnként a papagáj csőrébe tettek egy-egy fényes pénzdarabot, amit aztán a Dodó madár a Dodó bohóc kabátzsebébe csúsztatott. Ahogy a cirkuszban tanulta...

Dodó kutya viszont kieszelte, miként vegye le a fejéről az apró, kockás kalapot, ha járókelő közeledik, és hogyan tartsa a szájában, hogy az aprópénz ki ne essen belőle. De erre a mutatványra csak vasárnap délelőtt került néha sor, ha szép idő járta, és ha Dodó bohócnak jó kedve volt.

A tél nem volt barátja a Dodóknak, a bohóc napokig nem engedte ki jószágait a hideg utcára, a ködös kertbe. A papagáj egész nap a szekrény sarkán gubbasztott, a kutya a karszék-

ben melengette fájós lábát. Odakint mindent beborított a hó.

Karácsony reggelre kisütött a nap. Dodó vidám rikkantással terelte kifelé állatait a kopasz barackfa alá. A madár berzenkedve rendezte tollruháját, a kutya pedig csodálkozva csóválta a fejét, hogy szájából kis leheletfelhők szállnak kifelé. Dodó egy marék havat fogott, meg még egyet, és hópapagájt épített a barackfa alsó ágára. Dodó madár bizalmatlanul nézegette a hideg művet, de a kutya hangos ugatásba kezdett, úgy tetszett neki a hómadár. Dodó piros-tarka szövetdarabba burkolta a szobrot, a csőrét pedig egy fényes kiskanálból formázta meg. Dodó papagáj végül elfogadta madártársának, és a hó-Dodó vállára repült. Sőt, a szemébe nézett, és megütögette a kiskanál-csőrt is: – Szerrvus, Dodó!

A kutya örömeiben meghempergett a hóban. Pedig a java még csak most következett, Dodó bohóc a barackfa tövéhez hókutyát épített, de olyan élethűt, hogy az utcai járókelők nevetni kezdtek a kerítésen kívül. A hóuszkár főlegyenesedett, apró mancsait maga előtt tartotta, fekete szemét széndarabokkal rakta ki Dodó, a hóbóbita is pompásan sikerült. Dodó kutya körülugrálta és körülszimatolta, ilyen gyönyörű, hófehér uszkár vajon honnan került ide ilyen hamar.

Délután aztán, amikor már kellőképpen elfáradtak a kerti mulatságtól, meg a decemberi hideg is megcsípte őket, Dodó a szobába vonult népével. A kályhába alaposan bedurrantott, csak úgy böngtek benne és pattogtak az akáchasábok. A papagáj és a kutya éppen lassú álomba készült szendredni, amikor odakinn, a kertkapun apró csengetés hallatszott. Dodó ki-

kukkantott az ablakon. Arabella és Herkules állt a kapuban, sapkába, sálba burkolózva. Dodó kaput nyitott.

– Boldog karácsonyt, Dodó! – kezdte Arabella. – Tudod, látni akartuk, hogy mit csinálsz karácsonykor. Hogy ne légy egyedül...

– Nem vagyok én egyedül! – felelte Dodó büszke örömmel. – De hát gyertek be...

– Ezt hoztuk, öregem! – és Herkules egy szép, kerek fazekat nyomott Dodó kezébe, színültig töltve káposztával, meg egy üveg jó vörösbor, hegyaljait. – Meg hogy, ugye, látni akartuk őket is... – tette hozzá zavartan.

Még be se léptek a lakás ajtaján, odabentről vidám csaholás hallatszott, meg fülrepezető rikkantás: – Szerrvus, Dodó! –, meg fölugrálás zaja a kilincsre, meg szárnyak verdesése. Arabella és Herkules a szobába lépett, Dodó betette mögöttük az ajtót. Dodó kutya Herkules nyakába ugrott, aztán mégiscsak odatelepedett Dodó bohóc oldalához a karszékbe. Dodó papagáj megcsipdeste Arabella fülét, mint hajdanában annyszor, de végül is a Dodó bohóc vállán helyezkedett el, és fejét a nyaka közé húzta. Szemével csodálkozva pislogott a világba.

Arabella tányérba szedte a káposztát, Herkules töltött a poharakba, Dodó bohóc pedig elővette a harmonikát, azt a régit, amivel egykor, a kupolában egyensúlyozva ejtette ámulatba a nagyérdemű közönséget. Lassan és óvatosan kezdett hozzá, aztán egyszerre gyönyörűen előgördült a harmonikából a hang, és betöltötte az apró szobát az emberek és állatok körül: – Szunnyadj, kisbaba...

Arabellának a könnyei peregtek, Herkules csak forgatta ujjai között a borospoharat.